

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä lokakuuta 2012

533/2012

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista koskevista siipikarjatalousrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista

Annettu Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) 7 §:n 2 momentin sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 4 momentin nojalla, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 275/2004:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi, mitä rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja paloturvallisuudesta on muutoin säädetty, noudatetaan tätä asetusta porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain (1443/2006) sekä maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukaan tuettavissa siipikarjatalousrakennusten uudisrakennushankkeissa ja uudisrakentamiseen verrattavassa laajentamisessa sekä laajoissa peruskorjaushankkeissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *siipikarjalla* tuotantoa varten pidettävää kanaa ja kalkkunaa;
- 2) *kanalla* *Gallus gallus* -lajiin kuuluvaa lintua;

3) *munivalla kanalla* munintakypsää kanaa, jota pidetään elintarvikkeiksi tarkoitettujen munien tuotantoa varten;

4) *emolla* isovanhempais- tai vanhempaispolven kanaa;

5) *kananpoikasella* munivaksi kanaksi tai munivan kanan emoksi kasvatettavaa kanaa, joka ei ole vielä munintakypsä;

6) *broilerilla* lihantuotantoa varten pidettävää kanaa;

7) *kalkkunalla* *Meleagris gallopavo ssp.* -lajiin kuuluvaa lintua;

8) *eläintilalla* kanalan tai siipikarjakasvatamon sitä osaa, jossa pidetään eläimiä;

9) *häkkikanalalla* eläintilaa, jossa munivia kanoja pidetään häkeissä;

10) *avokanalalla* muuta munivien kanojen kanalaa kuin häkkikanalaa;

11) *lattiakanalalla* avokanalaa, jossa kanoja pidetään vapaina kuivike- tai osaritiilälattialla ja jossa kanat pääsevät vapaasti pehkuille, orsille, munintapesään sekä ruokintapaikalle;

12) *kerroslattiakanalalla* avokanalaa, jossa kanoja pidetään vapaina monitasoisilla

verkkotasoiilla ja kuivikelattialla ja jossa kanat pääsevät vapaasti pehkulle, orsille, munintapesään sekä ruokintapaikalle;

13) *ulkotarhalla* siipikarjan vapaaseen ulkona liikkumiseen tarkoitettua verkkoaidattua jaloittelualuetta;

14) *pesällä* erillistä munimiseen tarkoitettua tilaa, jonka pohja ei ole kanojen kanssa kosketuksiin joutuvasta metalliverkosta;

15) *käytettävissä olevalla alalla* muniville kanoille tarkoitettua vähintään 300 millimetriä leveää aluetta, jonka kaltevuus on enintään 14 prosenttia, jonka esteetön korkeus on vähintään 450 millimetriä ja johon ei lueta mukaan pesiä;

16) *häkällä* sellaista munivien kanojen pitoon tarkoitettua varusteltua häkkiä, jossa kanoilla on käytettävissään pesä, pehkuja nokkimista ja kuopimista varten sekä asianmukaisia orsia;

17) *ppm:llä* aineen pitoisuutta miljoonasosana.

3 §

Yleisiä vaatimuksia

Siipikarjatalousrakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa on noudatettava Suomen rakentamismääräyskokoelman määräyksiä, eläinsuojelulainsäädännössä siipikarjan pidolle asetettuja vaatimuksia, maatalouden ja maaseutuelinkeinojen tukilainsäädännön ehtoja sekä ympäristöhallinnon ympäristönsuojeluvaatimuksia seuraavin täydennyksin.

Siipikarjarakennusten paloturvallisuuteen sovelletaan tuettavaa rakentamista koskevista paloteknisistä vaatimuksista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (163/2012). Tuotanto ja eläinten hyvinvointi on voitava järjestää sähkökatkoksen sattuessa varasähköjärjestelmän avulla.

Peruskorjauksissa, joiden kustannus on alle 50 prosenttia vastaavan suuruisen rakennuksen kustannuksesta ja sellaisissa laajennuksissa, joissa laajennus on alle 500 neliömetriä tai alle 50 prosenttia olemassa olevan rakennuksen pinta-alasta, tästä asetuksesta voidaan poiketa, ellei eläinsuojelu-, työsuojelu- tai muista säädöksistä muuta johdu.

Jos eläinten ruokintaan käytetään yksinomaan automaattista ruokintalaitetta, laitteistossa on oltava hälytysjärjestelmä.

Siipikarjan lopettamista varten eläintilaan asennettavan hiilidioksidikaasutusjärjestelmän suuttimien on mahdollistettava tasainen kaasupitoisuus koko eläintilassa.

4 §

Eläintilan rakenteiden suunnittelu

Eläintilan rakenteet ja laitteet on suunniteltava niin, että ne kestävät hyvin siipikarjan pitämisestä aiheutuvia rasituksia ja ovat lämmitysenergian käytön kannalta edullisia.

Eläintilan sisäpuolisten rakenteiden ja laitteiden on oltava materiaaleiltaan ja rakenteiltaan sellaisia, että siipikarjan vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen. Sisäpintojen sekä ruokinta- ja juomalaitteiden on oltava helposti puhtaana pidettäviä ja desinfioitavissa. Pintakäsittelyyn ei saa käyttää puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita siten, että ne voivat aiheuttaa siipikarjalle myrkytyksen.

Ruokinta- ja juomalaitteet on rakennettava ja sijoitettava siten, että eläinten rehu ja vesi eivät pääse likaantumaan.

5 §

Eläintilojen mitoitus

Eläintilassa olevan kulkureitin pituus lähimpään uloskäyntioveen saa paloturvallisuuden takia olla enintään 45 metriä. Yli 100 neliömetrin kokoisissa eläintiloissa on oltava vähintään kaksi ovea, joista siipikarja voidaan viedä ulos. Poistumisoven oviaukon on oltava vähintään 0,9 metriä leveä ja vähintään 2,0 metriä korkea.

Uuden eläintilan sisäkorkeuden tulee olla vähintään 2,7 metriä.

Häkin ja munintapesän pituus, leveys ja korkeus mitataan rakenteen sisäpinnasta.

Siipikarjan eläintilojen käytettävissä olevaksi pinta-alaksi luetaan se eläintilan sisäpinta-alaa, jossa eläimet pääsevät vapaasti liikkumaan. Käytettävissä olevaan alaan ei kuitenkaan lueta munintapesien pohjapinta-alaa.

6 §

Munivien kanojen häkkikanalat

Ylimpien häkkikerrosten tarkkailua varten on oltava kiskoille kiinteästi asennettu liikkuva työalustavaunu, jonka korkeustaso on säädettävä.

Häkit tulee rakentaa ja sijoittaa siten, että eläimiä voidaan helposti käsitellä ja tarkkailla. Häkkien muoto ja sijainti eivät saa aiheuttaa tapaturma- tai vahinkoriskejä eläimille. Rehua, vettä tai lantaa ei saa päästä putoamaan kanojen päälle. Häkin kokonaispinta-alan on oltava vähintään 0,2 neliometriä ja kutakin häkissä pidettävää munivaa kanaa kohden on oltava tilaa vähintään 0,075 neliometriä. Seläistä tilaa, jonka korkeus on vähintään 450 millimetriä, on jokaista munivaa kanaa kohden oltava vähintään 0,06 neliometriä. Vapaan tilakorkeuden on oltava vähintään 200 millimetriä niissä osissa häkkiä, jotka eivät ole käytettävissä olevaa alaa.

Häkeissä on oltava munintapesä, orret ja pehkutilaa. Pesän pinta-alan on oltava vähintään 0,015 neliometriä kanaa kohden ja orsien pituuden vähintään 150 mm kanaa kohden. Häkissä on myös oltava asianmukainen varuste, jossa kanojen kynnet hioutuvat.

Ruokintakaukalon reunan pituuden tulee olla 120 millimetriä kanaa kohti. Vedenjake-lupisteita kuten kuppeja tai nippoja tulee olla kaksi kunkin kanan ulottuvilla. Häkin lattiaverkon langan paksuuden tulee olla vähintään 2,0 millimetriä. Häkin lattian kaltevuus saa olla enintään 12 prosenttia.

Tarkastelukäytävän leveyden häkkirivien välillä sekä häkkirivin ja seinän välillä on oltava vähintään 900 millimetriä. Alimman häkkikerroksen alapinnan on oltava vähintään 500 millimetrin korkeudella lattiapinnasta.

7 §

Avokanalat

Avokanaloihin kuuluvat lattiakanalat ja kerroslattiakanalat. Avokanaloissa, joissa on täytepohja tai verkkopohja, munintapesät, orret ja muu sisustus on sijoitettava ja rakennettava niin, ettei rehua, vettä tai lantaa pääse putoamaan kanojen päälle. Vähintään yhden

kolmasosan lattiapinta-alasta tai vähintään 0,025 neliometriä kanaa kohden on oltava kuivikepohjaa. Kuivikkeena voidaan käyttää olkea, sahan- tai kutteripurua, puukuoriketta, hiekkaa tai turvetta. Lattian kaltevuus saa olla enintään 12 prosenttia.

Suurin sallittu eläintiheys on 9 munivaa kanaa käytettävissä olevaa kuivike- tai verkkolattianeliometriä kohti. Käytettävissä olevaan alaan ei lueta munintapesiä. Kerroslattiakanalan kerrostasojen välistä vapaata korkeutta on oltava vähintään 450 millimetriä.

Jokaista alkavaa seitsemän munivan kanan ryhmää tai jokaista alkavaa viiden emon ryhmää kohden on oltava vähintään yhden kanan munintapesätila. Munintapesät voivat olla yksilöpesiä tai yhteispesiä. Yksilöpesän pohjapinta-alan on oltava vähintään 0,075 neliometriä, jossa lyhyempi sivu on vähintään 240 millimetriä. Yhteispesissä on oltava tilaa vähintään yksi neliometriä 120 kanaa tai emoa kohti. Yhden yhteispesän kokonaispinta-alan on oltava vähintään 0,14 neliometriä, sen lyhyemmän sivun pituuden vähintään 350 millimetriä ja keskimääräisen korkeuden vähintään 350 millimetriä, kuitenkin kauttaaltaan yli 200 millimetriä.

Suorareunaisen ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 100 millimetriä kanaa kohden ja pyöröruokkijan ulkoreunapituuden vähintään 40 millimetriä kanaa kohden. Suorareunaisen vesikourun reunapituuden on oltava vähintään 25 millimetriä kanaa kohden ja pyöreän vesijuottolaitteen ulkoreunapituuden vähintään 10 millimetriä kanaa kohden. Jos kanojen juottoon käytetään vesinippoja tai -kuppeja, kutakin alkavaa 10 kanan ryhmää kohden on oltava vähintään yksi nippa tai kuppi siten, että kunkin kanan ulottuvilla on vähintään kaksi nippaa tai kuppia.

Avokanalassa on oltava kanoille oleskelutilaa orsilla. Orsien pituuden on oltava vähintään 150 millimetriä kanaa kohden ja orsien keskilinjaetäisyyden toisistaan vähintään 300 millimetriä.

8 §

Ulkotarhat siipikarjalle

Jos siipikarjalla on mahdollisuus päästä ulos, ulkotarha on rakennettava siten, että

eläimillä on mahdollisuus päästä suojaan epäsuotuisissa sääolosuhteissa. Eläintilasta ulos johtavan kulkureitin on oltava siipikarjalle turvallinen. Munintakanaloissa ulosmenoaukkojen tulee jakautua tasaisesti ja niiden tulee olla leveydeltään vähintään 400 millimetriä ja korkeudeltaan vähintään 350 millimetriä. Aukkojen yhteenlasketun leveyden tulee olla vähintään kaksi metriä 1 000 kanaa kohden.

Ulkotarhan aitojen on oltava siipikarjalle sopivasta ja kestävästä materiaalista ja niiden korkeus on mitoitettava siten, että eläinten siirtyminen aidan ulkopuolelle saadaan estettyä.

Ulkotarhan on oltava pohja-alaltaan vähintään samankokoinen kuin lintujen käytettävissä oleva ala sisätilassa. Tarhan pohjan on oltava vettä läpäisevä tai se on salaojitettava.

Siipikarjan rehun ja juomaveden saanti on järjestettävä sisätiloissa tai sellaisessa muussa paikassa, jossa rehut ja juomavesi voidaan suojata villilinnuilta, jyrksijöiltä ja muilta tuhoeläimiltä. Ulkotarhan ruokinta- ja juomalaitteiden on oltava helposti puhdistettavissa ja desinfioitavissa.

9 §

Broilerikasvattamot

Broilerikasvattamossa eläintiheys määrätään yleisten eläinsuojelumääräysten mukaisesti.

Broilereille järjestetyn valaistuksen tulee vähintään 80 prosentissa käytettävissä olevasta alasta olla teholtaan vähintään 20 luxia mitattuna lintujen silmän korkeudella.

Broilerilla on oltava jatkuva vedensaanti-mahdollisuus. Käytettäessä suoraa vesikourua, sen reunapituuden on oltava vähintään 10 millimetriä broileria kohden ja käytettäessä pyöreää astiaa vastaavasti vähintään 5 millimetriä.

Alle 7 viikon ikäisille broilereille tulee olla vähintään yksi vesinippa 20 eläintä kohti ja yli 7 viikon ikäisille broilereille vähintään yksi vesinippa 15 eläintä kohti.

Suoran ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 30 millimetriä broileria kohden ja pyöreän astian vastaavasti vähintään 20 millimetriä. Jos rehunjako on jatkuvaa alle 7 viikon ikäisten broilerin pyöreän astian

reunapituuden tulee olla 8 millimetriä broileria kohden.

10 §

Kalkkunakasvattamot

Kalkkunakasvattamon eläintila on mitoitettava siten, että kaikilla kalkkunoilla riippumatta koosta ja iästä on oma makuupaikka.

Kalkkunoilla on oltava jatkuva vedensaantimahdollisuus. Käytettäessä pyöreää vesikourua sen reunapituuden on oltava vähintään 12 millimetriä kalkkunaa kohden.

Suoran ruokintakourun reunapituuden on oltava vähintään 50 millimetriä kalkkunaa kohden ja pyöreän astian vastaavasti vähintään 30 millimetriä kalkkunaa kohden.

11 §

Ilmanvaihto ja huonetilailmasto

Eläintilojen ilmanvaihtosuunnittelussa on otettava huomioon liitteen taulukon mukaiset ilmanvaihdon enimmäis- ja vähimmäismäärät sekä ilmanvaihdon riittävyys ja lämpötila myös kostealla ja helteisellä säällä. Eläimille haitallisten kaasujen ja epäpuhtauksien pitoisuudet eivät saa eläintilan huoneilmassa ylittää muutoin kuin satunnaisesti seuraavia rajoja:

- 1) hiilidioksidi 3 000 ppm
- 2) ammoniakki häkkikanalassa 10 ppm
- 3) ammoniakki avokanalassa 25 ppm
- 4) rikkivety 0,5 ppm
- 5) orgaaninen pöly 5 mg/m³.

Broilerikasvattamossa ammoniakkin pitoisuus ei saa ylittää 20 ppm mitattuna broilerin pään tasolla.

Pitkien kylmäjaksojen aikana eläintilan ilmanvaihdon ja lämpötilan tulee olla hallittavissa. Ilmanvaihdon järjestämisen on oltava mahdollista myös ilmanvaihtolaitteiden toimintahäiriön aikana. Jos eläintilassa on sähköstä riippuvainen lämmitys tai ilmanvaihto, on käytössä oltava hälytyslaitteisto, joka varoittaa eläinten hoitajaa sähkökatkosta ja liian alhaisesta tai korkeasta lämpötilasta.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2012.

Tällä asetuksella kumotaan maa- ja metsätalousministeriön ilmoituksen (6/2002) mu-

kaista tuettavaa rakentamista koskevista rakentamismääräyksistä ja suosituksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetuksen liite 5.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa viireille tulleeeseen hakemukseen sovelletaan tämän asetuksen voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Suunnittelija Kjell Brännäs

Taulukko 1. Ilmanvaihdon suunnittelussa käytettävät siipikarjan lämmön- ja kosteuden tuotanto sekä huoneilman ilmanvaihtomäärät:

	Paino [kg]	Ikä [viikkoa]	Suositus-lämpötila [°C]	Suhteellinen kosteus enintään [%]	Lämmönluovutus [W/lintu]	Kosteuden luovutus [g/h]	minimi ilmanvaihto [m ³ /h]	maksimi ilmanvaihto [m ³ /h]
Kana	≥ 2,0	> 16	18	70	10	5	0,5	6,0
Kanapoi-	1,0-2,0	6-16	18-21	70	5	2	0,4	4,5
kanen	< 1,0	< 6	22-34	70	2	1	0,2	2,5
Broileri	1,7	35 vrk	21	70	10	5	0,8	5,0
- " -	1,0	25 vrk	23	70	10	5	0,5	3,0
- " -	0,5	16 vrk	27	70	5	2,5	0,3	2,5
- " -	0,1	5 vrk	31	70	1	1	0,1	0,5
- " -	0,05	1 vrk	34	70	-	-	-	-
Kalkkuna	≥ 10	> 5	16	75	60	40	4,0	40
	< 10	≤ 5	25	75	20	15	2,0	20